

Příloha k protokolu o SZZ č. ....
FF JU v Českých Budějovicích

Jméno: **Monika Říhová**

Vysoká škola: ..... Obor: Estetika

Ústav estetiky

Vedoucí * /

Mgr. Denis Ciporanov, Ph.D.

7. 9. 2011

bakalářské práce

Datum odevzdání posudku: ..... **Recenzent ***

Mgr. Ondřej Dadejík, Ph.D.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

KONCEPTUALIZACE UMĚNÍ JAKO NEGACE FORMY. PROBLÉM PODSTATY KONCEPTUÁLNÍHO UMĚNÍ.

.....

Monika Říhová se pokusila ve své bakalářské práci zachytit jednu z fazet aktuální diskuse sporu o estetickou povahu umění, resp. diskuse o jiných možnostech chápání umělecké tvorby a recepce než je ta tradiční, kantovská – jedním slova *estetická*. Autorka se od počátku pohybuje na velmi členitém terénu, snaží se ve své práci postihnout 1) kontext samotné umělecké praxe; 2) východiska, vznik a vývoj moderní estetiky a estetického myšlení vůbec; 3) výhrady samotných konceptuálních umělců vůči zmíněné tradici; 4) jednotlivé přístupy či „definiční strategie“ zařazující konceptuální umění do dějin umění či posuzující jeho úspěch, popř. neúspěch. Závěr práce pak autorka věnuje nejen shrnutí, nýbrž 5) vlastnímu a postupně vypracovanému názoru na povahu celého sporu, do něhož konceptualismus v umění náleží jako jeden z nejdůležitějších hybných momentů.

Již na počátku je třeba zdůraznit, že Monika Říhová realizuje své cíle promyšleně, s potřebnou erudiicí a dalo by se říci, že místy i s pro tak rozsáhlý úkol nezbytným nadhledem. Těmito nároky, které si autorka pro svou práci zvolila, značně přesahuje parametry práce bakalářské a blíží se spíše práci diplomové. Nutno však také připomenout, že po formální stránce autorka výsledek své práce opět sráží na mnohem nižší úroveň, než by se dalo u takto kvalitně zpracovaného tématu očekávat. Na výčet překlepů, vynechání (místy dokonce i hrubých chyb) by bylo potřeba vskutku více místa, než bývá u prací takovéto kvality zvykem.

Za jednoznačný klad práce považuji autorčinu schopnost klást již mnohokrát položené otázky z neotřelých pozic, např. jedna z úvodních úvah o přirozenosti či nepřirozenosti uměleckého tvoření a tedy i příslušné hodnoty takového produktu by dále zasloužila rozvedení. (viz. „Právo pozitivní, které stanovují především zákonodárci, se nemusí krýt s právem přirozeným, které je vyznáváno podle *zdravého rozumu*. Analogicky k tomu, to, co umělecké instituce prezentují jakožto umění, se nemusí shodovat s tím, co chápeme jako *pravé* umění. Problémem ovšem je, co zakládá právo *přirozené*, nebo umění v *pravém* slova smyslu. 2). Za přínosné pak považuji přesahy k otázkám epistemologického charakteru, k otázce samotné možnosti adekvátně porozumět umění a k otázce role humanitních věd a estetiky především (2-5).

Naopak historický exkurz do dějin vedený pomocí jedné ze základních učebnic je možná až příliš dlouhý a ne zcela provázaný s jádrem práce. Domnívám se, že zde by bylo pro přehlednost celku a pro vyšší přesvědčivost závěrečných shrnutí možné určité části vypustit a soustředit se na možné významy teorie imitace či mimesis a jejich souvislosti s estetickou koncepcí umění a následně krizi této koncepce při nástupu konceptuálních uměleckých směrů.

Za zajímavé a pro práci přínosné považuji rozpracování dvou interpretací Kantovy estetické teorie – Greenbergovu a Costellovu – s ohledem na celkové hodnocení historického úspěchu či neúspěchu konceptualismu. Autorka toto jádro dále rozvětňuje dalšími relevantními směry, ať už ke Goodmanově koncepci způsobů „tvoření světů“ nebo k obecné teorii estetična Jana Mukařovského (Opomímám pro stručnost řadu dalších nosných odkazů. Vytknout by však bylo možné občas příliš samozřejmé a nedostatečně rozvedené odkazování k dřívějším částem práce: viz. „...stačí odkázat na předchozí oddíl věnovaný Kosuthově teorii a zároveň na druhou část této bakalářské práce „Mimesis, zobrazení a kreativita“, kde jsme pojednali o Platónově filosofickém systému. 28). V souvislosti s pojednáváním interpretací Kantovy *Kritiky soudnosti* by autorce neměla uniknout významná souvislost s jejím vlastním pozdějším tvrzením v rámci kritiky Kosuthova pojetí konceptualismu, kde píše: „Nahlédnuto z opačné strany (kontinentální filosofie), můžeme platónskou hierarchii obrátit. Ze souboru {ideje, definice, zobrazení, věc} je to věc (židle), která je nejhodnotnější, protože sdružuje nejvíce „uměleckých informací“. Můžeme se na ní dívat nekonečně dlouho a nacházet na ní nové a nové aspekty její materiálové formy. Věc sama ve své neabstrahované přítomnosti je zřídlem bohatství smyslů. Teprve ve styku s věcmi se setkáme se skutečnou jedinečností, singularitou, protože žádná věc nemá ve světě identický protějšek.“ (30) Pokud si totiž uvědomíme jednu hlavních intencí *Kritiky soudnosti*, a to objasnit problematiku vztahu jedinečného, zvláštního a obecného (nejen) v oblasti estetického souzení a svým způsobem „překonat tradiční metafyzickou koncepci jednoznačné prevalence obecného nad jedinečným a zvláštním a objasnit možnost nové filozofické interpretace jedinečného a přispět tak k řešení problému *logiky kontingence*“ (V. Zátka, *Kantova teorie estetiky*, Praha: Filosofia, 1995, 49), potom i možnosti kritiky a obhajoby kantovské estetiky nejen ve vztahu k historické roli konceptualismu doznávají proměny.

Domnívám se, že klady bakalářské práce Moniky Říhové převyšují uvedené formální nedostatky v takové míře, že ji **doporučuji** k obhajobě s navrženým hodnocením **výborně**.

VÝBORNĚ

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: .....

.....
podpis recenzenta bakalářské práce

V ..... dne .....